Állami Számvevőszék

V. ÖNKORMÁNYZATI ÉS TERÜLETI
ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG
VESZPRÉM MEGYEI KIRENDELTSÉGE
8200 Veszprém, Megyeház tér 5. Pf. 224.

V/1012-6/1997.

JELENTÉS

a közbeszerzésről szóló 1995. évi XL. törvény végrehajtásának ellenőrzéséről

Helyszíni ellenőrzés
Zirc Város Önkormányzatnál

TARTALOMJEGYZÉK

I. Részletes megállapítások 4

1. A közbeszerzések szabályozási rendszerének áttekintése, a szervezeti, működési és gazdálkodási feltételek összhangjának ellenőrzése 4

1.1. 4
1.2. 5
1.3. 5
1.4. 7
1.5. 7
1.6. 7

2. A közbeszerzési eljárások lefolytatásának tapasztalatai 7

2.1. 7
2.2. 7
2.3. 9
2.4. 10
2.6. 11
2.7. 14
2.8. 14
2.9. 16
2.10. 17
2.12. 17
2.13. 17
2.14. 17
2.15. 18

II. Összegző megállapítások, következtetések 19

III. Javaslatok 20

IV. Záradék 21

V. Felelősségi záradék

Vizsgálati jelentés

Készült: 1997. december 10-én Zircen, a Polgármesteri Hivatalban
Az önkormányzat címe: 8420 Zirc, Béke tér 1.
Adószáma: 15428536-2-19

Jelen vannak: az ellenőrzött önkormányzat részéről:
Ottó Péterné tanácsadó
az ellenőrzést végző Állami Számvevőszék Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltsége részéről:
Dr. Vasváriné dr. Rózsa Anikó számvevő-tanácsos

Tárgy: A közbeszerzésről szóló 1995. évi XL. törvény végrehajtásának ellenőrzése

A vizsgálat célja: annak értékelése, hogy a közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. törvény előírásai, valamint a kapcsolódó jogszabályok hogyan érvényesültek a helyi önkormányzatoknál, társulásainál, költségvetési szerveinél, közalapítványainál, közhasznú társaságainál, a közszolgáltató tevékenységet kizárólagos jogosítvány alapján ellátó szervezeteknél, valamint a kisebbségi települési önkormányzatoknál.

A helyszíni vizsgálat lefolytatására az Állami Számvevőszék Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóságának V-1012-6/1997. számú ellenőrzési programja alapján került sor. Az ellenőrzés a törvény hatálybalépésétől (1995. november 1.) 1997. június 30-ig terjedő időszakot vizsgálta.

A helyszíni vizsgálatot Dr. Vasváriné dr. Rózsa Anikó számvevő-tanácsos 1997. december 2-től december 10-ig összesen három helyszínen töltött revizori nap felhasználásával végezte.

I. Részletes megállapítások

1. A közbeszerzések szabályozási rendszerének áttekintése, a szervezeti, működési és gazdálkodási feltételek összhangjának ellenőrzése

1.1.

Zirc Város Képviselőtestülete - a közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. törvény 96. §. (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján - a közbeszerzési eljárás kiírásának és elbírálásának helyi szabályairól 6/1996. (V. 7.) Ök. számon alkotott rendeletet.

A rendelet hatálya az önkormányzatra, annak Polgármesteri Hivatalára, valamint költségvetési intézményeire terjed ki.

A helyi szabályozás értelmében az ajánlatkérés az ajánlatok elbírálása és az eljárások eredményének kihirdetése a képviselő-testület hatáskörébe tartozik.

A benyújtott ajánlatok elbírálásának szakmai előkészítését a Településgazdasági és Ellátási Bizottság feladataként határozták meg a helyi rendeletben.

> Az önkormányzat SZMSZ-ében a Településgazdasági és Ellátási Bizottság feladatai között a közbeszerzési eljárás ajánlatainak bírálati előkészítése nem szerepel.

Az önkormányzat helyi szabályzata tartalmazza a közbeszerzési eljárás lebonyolításának munkafolyamatait és nevesíti az egyes feladatokat ellátó testületet, bizottságot, de néhány fontos kérdés helyi szabályozására nem került sor. Így például szabályozatlan:

- az azonos tárgyú beszerzések konkrét meghatározása önkormányzati és intézményi szinten;

- éves költségvetési tervezésre vonatkozó utasítások a közbeszerzési eljárással összefüggésben;
- Az önkormányzat meghatározó befolyása alatt álló szervezetek és azok közbeszerzési tevékenysége;
- közbeszerzéssel kapcsolatos ellenőrzési feladatok gyakorlati megvalósítása;
- önkormányzati kötelező szolgáltató tevékenységgel kapcsolatos közbeszerzési eljárások;
- a közbeszerzés helyileg alkalmazandó értékhatárai stb.

1.2.

A beruházások rendje az önkormányzatnál nem került szabályozásra, a beruházásokkal és felújításokkal kapcsolatos közbeszerzési feladatok részleteiben szintén nem szabályozottak.

Az önkormányzat vagyongazdálkodási rendelete, számlarendje, költségvetési rendeletei és beszámolói közbeszerzéssel kapcsolatos feladatokat, információkat nem tartalmaznak.

1.3.

Az önkormányzatnak a vizsgálat időpontjában négy önállóan gazdálkodó intézménye volt, amelyekhez nyolc részben önállóan gazdálkodó intézmény tartozott.

A helyi közbeszerzési rendelet hatálya kiterjed az önkormányzat fenntartásában lévő intézményekre is. Ennek ellenére nem került szabályozásra az önálló költségvetési szervezeteknek - mint a törvény önálló jogalanyainak - feladata, hatásköre a közbeszerzési törvény alkalmazásával kapcsolatban. Nem tisztázott a részben önállóan gazdálkodó intézmények feladata sem a közbeszerzési törvény alkalmazásával kapcsolatban.

Az intézmények semmilyen iránymutatást nem kaptak arra vonatkozóan, hogy önállóan folytatnak-e közbeszerzési eljárást, kell-e helyi szabályzatot készíteniük, milyen formában tájékoztassák az önkormányzatot közbeszerzési feladataikról, milyen szempontokat vegyenek figyelembe az azonos termékcsoportok meghatározásánál, hogyan alakítsák ki a döntési szinteket stb.

Nem került megvizsgálásra az sem, hogy az intézmények közül melyeknek olyan a beszerzési nagyságrendje, amely kötelezővé teszi a közbeszerzési törvényben foglaltak alkalmazását.

A vizsgált időszak alatt az önkormányzat intézményei önállóan, de az önkormányzat közreműködésével sem folytattak közbeszerzési eljárást annak ellenére, hogy 1996. évi beszámolóik teljesítési adatai alapján egyes árubeszerzéseik elérték a közbeszerzési törvényben meghatározott értékhatárt (pl.: Városi Erzsébet Kórház-Rendelőintézet gyógyszerbeszerzése, Alapfokú Oktatási Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetének élelmezési kiadásai).

A vizsgált időszakban a német kisebbségi önkormányzat költségvetési előirányzatai és teljesítési adatai nem érték el a közbeszerzési törvényben szabályozott értékhatárokat.

A vizsgált időszakban az önkormányzat kötelező közszolgáltatási tevékenységeinek kiadásai nem érték el a közbeszerzési törvényben a szolgáltatásokra meghatározott értékhatárt. Ezen feladatok ellátása a törvény hatálybalépését megelőzően határozatlan időtartamra kötött vállalkozási szerződések keretében történt.

1996. szeptemberében ZING Ingatlanhasznosító és Forgalmazó Kft.-t hozott létre az önkormányzat, amelyhez a törzstőke 80 %-át biztosították. A Kft.-nek a vizsgált időszak alatt a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozó beszerzése nem volt.

Az önkormányzatnak két közalapítványa van (Zirc és Vidéke Alapítvány és a Közbiztonsági Alapítvány), amelyeknek önkormányzati támogatása 1996. évben 300 eFt volt.

Az önkormányzat közbeszerzési szabályzatának személyi hatályát a kisebbségi önkormányzatokra, közalapítványokra, önkormányzati érdekeltségű gazdasági társaságokra nem terjesztették ki. Ezen szervezetek közbeszerzési eljárásaival kapcsolatos önkormányzati álláspontot nem alakítottak ki.

Az önkormányzatnál a közbeszerzések centrális megvalósíthatóságának lehetőségét nem vizsgálták. Központi közbeszerzési eljáráshoz a vizsgált időszak alatt nem csatlakoztak.

1.4.

Az önkormányzat képviselőtestülete a közbeszerzési eljárás lebonyolítását testületi hatáskörben hagyta, az ajánlatok elbírálásának szakmai előkészítésével pedig a Településgazdálkodási és Ellátási állandó Bizottságát bízta meg.

Az eljárások előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos operatív feladatokat a Polgármesteri Hivatal műszaki csoportvezetője végezte.

> A közbeszerzési eljárás operatív feladatainak ellátásához az önkormányzatnál a személyi feltételek nem biztosítottak. Elsősorban ez az oka a lefolytatott két közbeszerzési eljárással kapcsolatban a vizsgálat által megállapított jogszabálysértéseknek, amelyeket részletesen a jelentés II. fejezete tartalmaz.

A Polgármesteri Hivatalon kívül a közbeszerzés többi önálló jogalanya a vizsgált időszak alatt közbeszerzési eljárást nem folytatott.

1.5.

A felügyeleti és belső ellenőrzések programjában - a vizsgált időszak alatt - a közbeszerző tevékenység ellenőrzése nem szerepelt.

A lefolytatott közbeszerzési eljárások tapasztalatainak önkormányzati szintű összegzésére és értékelésére nem került sor.

1.6.

Az önkormányzatnak az árubeszerzések azonos termékcsoportjainak kialakításával kapcsolatban voltak jogszabály-értelmezési problémái. Miután nem sikerült eldönteni, hogy milyen beszerzések tartozzanak egy termékcsoportba, így azonos termékcsoportok kialakítására nem került sor az önkormányzatnál.

2. A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK LEFOLYTATÁSÁNAK TAPASZTALATAI

2.1.

2.2.

2.3.

Zirc Város Polgármesteri Hivatala önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, a közbeszerzési törvény önálló jogalanya.

A Hivatal **1996. évi** dologi kiadásainak teljesítése 61.263 eFt volt. Árubeszerzésre, szolgáltatás igénybevételére közbeszerzési eljárást ebben az évben nem folytatott az önkormányzat. A dologi kiadások közül a szemétszállítás ráfordítása haladta meg a közbeszerzés szolgáltatásokra vonatkozó 1996. évi értékhatárát (eredeti előirányzat 6.793 eFt, teljesítés 7.938 eFt volt). A szolgáltatás elvégzésére 1994. január 1-én határozatlan időre szóló szerződést kötött az önkormányzat egy vállalkozással, így ezen tevékenység nem esett a közbeszerzési törvény hatálya alá.

Felújítási feladatokra eredeti előirányzati szinten 400 eFt-ot tervezett az önkormányzat, a teljesítés 3.194 eFt volt. Közbeszerzési értékhatárt meghaladó felújítást nem végeztek az önkormányzatnál ebben az évben.

Felhalmozási kiadásokra 3.600 eFt eredeti előirányzatot terveztek, amelynek teljesítése 29.341 eFt volt. Közbeszerzési törvény hatálya alá tartozó beruházásként került indításra ebben az évben a szennyvíztisztító telep bővítése, amelynek kivitelezésére nyílt közbeszerzési eljárás került lefolytatásra.

Jelentős összeget - eredeti előirányzati szinten 173.900 eFt-ot, teljesítésként 118.172 eFt-ot - képvisel az önkormányzat 1996. évi költségvetésében a felhalmozási célú pénzeszközátadás. A pénzeszköz átadás részben a KÖGÁZ Rt. részére a város gázellátásának beruházására, részben a szennyvízcsatorna építés VI. ütemének fedezeteként a csatornamű társulásnak történt. Mindkét fejlesztés beruházója külső szervezet volt.

A szennyvízcsatorna építés kivitelezési munkáira nyílt közbeszerzési eljárást hirdetett az önkormányzat, de a beruházói feladatokat a csatornamű társulat látta el. Így a beruházás teljesítési adatai az önkormányzati költségvetésben nem jelennek meg.

A képviselőtestület az 1/1997. (II. 26.) ÖK számú rendeletével jóváhagyott **1997. évi** önkormányzati költségvetésében a Hivatal 1997. évi dologi kiadását 64.101 eFt-ban határozta meg.

A dologi kiadások között a közbeszerzési értékhatárt meghaladó összeget képvisel a szemétszállítás előirányzata (7.878 eFt), amely feladatellátás továbbra is az 1994. évben határozatlan időtartamra kötött vállalkozási szerződés keretében történt.

Ebben az évben lízingdíj fizetésére 15.764 eFt kiadást tervezett az önkormányzat. A lízingelés fizetésével kapcsolatos vizsgálati megállapításokat a jelentés II/5. pontja tartalmazza.

Az önkormányzati költségvetésben ebben az évben is jelentős összeg a felhalmozási célú pénzeszköz-átadás (eredeti előirányzat 55.000 eFt, módosított előirányzat 84.825 eFt), ami továbbra is a KÖGÁZ beruházás fedezetének átadását jelenti.

Felújítási kiadásokra eredeti előirányzati szinten kiadást nem tervezett az önkormányzat.

Felhalmozási kiadásokra - ÁFA nélkül - 36.940 eFt előirányzat állt rendelkezésre az önkormányzat 1997. évi költségvetésében, amelyből 32.000 eFt a szennyvíztisztító telep bővítésének tárgyévi fedezete. Ezen beruházás kivitelezésére 1996. évben a nyílt közbeszerzési eljárás lefolytatásra került.

Közbeszerzési értékhatárt meghaladó beszerzést az önkormányzat 1997. évre - a vizsgálat időpontjáig - nem tervezett, közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor.

Értékhatár alatti önkormányzati beszerzésekre a hivatal közbeszerzési eljárást nem folytatott a vizsgált időszak alatt.

2.4.

A közbeszerzési törvény hatályba lépésekor a közszolgáltató tevékenységekre volt az önkormányzatnál határozatlan időre szóló szerződéses állomány (lakossági hulladékgyűjtés, parkfenntartás, köztisztasági munkák, hóeltakarítás - síkosságmentesítés). A közbeszerzési törvény hatálybalépését megelőzően, határozatlan időre kötött szerződéseket 1995. november 1-ét követően csak az árak tekintetében módosították, a szerződések egyéb feltételei változatlanok maradtak.

A közszolgáltató tevékenységekre fordított éves kiadások alatta maradtak a közbeszerzési törvény által szolgáltatásokra meghatározott értékhatárnak.

2.5.

1996. szeptember 16-i dátummal a PROMETHEUS Tüzeléstechnikai Rt.-vel hő-, és használati melegvíz-, termelő és elosztórendszerek üzemeltetésére szerződését kötött az önkormányzat.

A szerződés eredetileg a Fáy utca 2-10 lakásaira és a III. Béla Gimnáziumra vonatkozott, de az 1996. novemberben (pontos dátum nélkül) aláírt kiegészítése értelmében a Békefi Általános Iskolára és az 1. számú Óvodára is kiterjedt. A szerződés értelmében a vállalkozó az üzemeltetésen kívül a földgáz tüzelőanyag biztosítására, a rendszer berendezéseinek karbantartására, valamint átalakítási munkák elvégzésére is kötelezettséget vállalt.

A szerződés keretében - a szolgáltatás biztosítása mellett - 46.208.800 Ft + ÁFA összegű fűtésrekonstrukciós munka elvégzésére vállalkozott a PROMETHEUS Rt.

A rekonstrukciós munkát - a szerződés értelmében - a kivitelező saját beruházásaként végezte, az amortizációs futamidő letelte után maradványértéken kerül átadásra az önkormányzat tulajdonába.

Az önkormányzat a beruházás fedezetét lízingdíjként utalja a vállalkozónak, aminek fedezeteként 1997. évi költségvetésében 17.622 eFt-ot eredeti előirányzati szinten megtervezett.

A rekonstrukciós munka elvégzésére **közbeszerzési eljárás nem került lefolytatásra,** ezzel az **önkormányzat súlyosan megsértette az 1995. évi XL. törvény előírásait. Emiatt az önkormányzat polgármesterét és jegyzőjét felelősség terheli.**

2.6.

1996. évben két közbeszerzési eljárás lefolytatására került sor az önkormányzatnál (1997. évben eljárás nem volt). A szennyvíztisztító telep bővítése önkormányzati beruházásként indult 1996. évben, szerződés szerinti befejezése 1998. június 30-a. A beruházás kivitelezési munkáinak elvégzésére nyílt közbeszerzési eljárást folytatott az önkormányzat 1996. évben.

A beruházás megvalósításához céltámogatást, Környezetvédelmi Alap és Vízügyi Alap támogatást valamint a Területfejlesztési Tanács támogatását vette igénybe az önkormányzat.

1996. évben folytatódott a városban a szennyvízcsatornahálózat építése a VI. ütem megvalósításával. A beruházói feladatokat a csatornamű-társulat látta el, de a nyílt közbeszerzési eljárást az önkormányzat hirdette meg a beruházás kivitelezésére. A fejlesztés költségeihez céltámogatásban és Környezetvédelmi Alap támogatásban részesült az önkormányzat. A beruházás kivitelezésére 57.960 eFt + ÁFA összegű szerződést kötött a csatornamű-társulat.

A lefolytatott közbeszerzési eljárások fajtáit a törvényi előírásoknak megfelelően választotta meg az önkormányzat.

2.7.

A szennyvíztisztító telep bővítésének ajánlati felhívása a közbeszerzési törvény előírásainak megfelelően készült el.

A szennyvízcsatorna építés ajánlati felhívása azonban több ponton törvénysértő volt, amit a Közbeszerzési Értesítő Szerkesztőbizottsága 1996. április 2-án kelt levelében jelzett az önkormányzatnak. Az ajánlati felhívás újrafogalmazása szintén nem felelt meg a törvényi előírásoknak. A Szerkesztőbizottság az átdolgozott formában megjelentette a Közbeszerzési Értesítő 1996. V. 3-i számában a felhívást, de annak jogszabálysértő pontjaira a felhívás végén Szerkesztőbizottsági megjegyzésként felhívta a figyelmet.

A megjelent hirdetménnyel kapcsolatban a **jelentősebb jogszabálysértések** az alábbiak voltak:

- a dokumentáció megvásárlásának feltételei nem feleltek meg a Közbeszerzési törvény rendelkezéseinek;
- az ajánlattételi határidőnél nem állt rendelkezésre a közbeszerzési törvényben megjelölt időtartam;
- a pénzügyi ellenszolgáltatás feltételei nem kerültek megjelölésre;
- az ajánlati felhívásban nem határozták meg a pénzügyi, műszaki alkalmasság igazolására kért dokumentumokat, az ajánlatok elbírálásának szempontjait;

Az önkormányzat ajánlati felhívása a Közbeszerzési Értesítő 1996. május 3-i számában jelent meg (a hirdetmény feladásának napja 1996. április 15-e volt).

> Az önkormányzat a szennyvízcsatorna építés kivitelezési munkáira a Magyar Hírlap 1996. március 27-i és a Veszprém megyei Napló 1996. március 23-i számában nyilvános versenytárgyalási hirdetményt tett közzé.
>
> Miután a kivitelezési munka - nagyságrendjénél fogva - közbeszerzés köteles volt, így az önkormányzat **jogszabálysértést követett el,** amikor a Közbeszerzési Értesítőben való megjelenést megelőzően más belföldi lapban is versenytárgyalási felhívást tett közzé (1995. évi XL. tv. 29. §. (8) bekezdés).

A szennyvíztisztító bővítés és a szennyvízcsatorna-hálózat építés ajánlati felhívása értelmében ajánlati dokumentáció készült, amelyet a pályázók az önkormányzatnál megvásárolhattak.

Mindkét beruházáshoz céltámogatást és Környezetvédelmi Alap támogatást igényelt és kapott az önkormányzat. A szennyvíztisztító bővítéséhez a fentieken túlmenően Vízügyi alap és Területfejlesztési Tanácsi támogatás igénybevételére is sor került.

A szennyvíztisztító telep bővítésének beruházási költségét 80 mFt-ra tervezte az önkormányzat (64 mFt + ÁFA).

A céltámogatási, a Vízügyi és a Környezetvédelmi Alap pályázatban is ez a beruházási költség került feltüntetésre (céltámogatásként a tervezett beruházási költség 40 %-a (32 mFt), Vízügyi alap támogatásként 10 %-a (8 mFt) került az önkormányzat részére jóváhagyásra. A Környezetvédelmi Alap támogatási szerződésének megkötése előtt a közbeszerzési eljárás lefolytatásra került és mivel a nyertes pályázó ajánlati ára 122.400 eFt volt (97.900 eFt + ÁFA) a támogatás elbírálásánál ez a beruházási költség került figyelembe vételre.

A Területfejlesztési Tanács támogatására 1997. június 17-én nyújtott be pályázatot az önkormányzat. Ekkor a beruházás kivitelezése már folyamatban volt. A pályázatban az érvényes generálkivitelezői szerződés összegét (122.400 eFt) csak a terület előkészítésre kifizetett 4.937 Ft-tal csökkentették, így pályázati alapként 117.463 eFt-ot jelöltek meg annak ellenére, hogy a pályázat benyújtásának időpontjában már a generálkivitelezői

szerződésből további 40.062 eFt összegű számla kiegyenlítésre került.

A Területfejlesztési Tanács a pályázati alapként megjelölt 117.463 eFt kivitelezési költség 25 %-át - 29.366 eFt-ot - hagyta jóvá támogatásként.

A szennyvízcsatorna építés VI. ütemének beruházási költségét a céltámogatási igénybejelentésben 77.500 eFt + ÁFA összegre tervezte az önkormányzat (az ÁFA visszaigénylésre került). A Környezetvédelmi Alap támogatási kérelemben szintén ez a beruházási költség került feltüntetésre, amelynek alapján 10 mFt támogatási összeg került jóváhagyásra.

A közbeszerzési eljárás lefolytatása után a generálkivitelezői szerződés 57.960 eFt + ÁFA összegre került megkötésre.

A Környezetvédelmi Alap támogatási szerződés - a generálkivitelezői szerződés megkötését követően - a ténylegesen szerződött ár alapulvételével került megkötésre. A céltámogatás fel nem használt részéről az önkormányzat lemondott.

Az ajánlati felhívásra beérkezett pályázatok bontásáról - mindkét lefolytatott eljárás esetében - jegyzőkönyv készült.

A jegyzőkönyvekben a pályázók ajánlati ára, a vállalt teljesítési határidő és az ajánlat érvényességének időpontja került rögzítésre. A jegyzőkönyv értelmében valamennyi pályázat tartalma és felszereltsége megfelelt a kiírásban rögzítetteknek, érvényes volt.

> A szennyvízcsatorna beruházás ajánlati felhívásában nem szerepelt, hogy a Közbeszerzési törvény által előírt dokumentumokat (46. §. (2) bekezdés szerinti nyilatkozat, hatósági igazolások) csatolni kell a pályázathoz, így azokat a pályázók nem mellékelték ajánlatukhoz. Ez a pályázatok bontásáról készült **jegyzőkönyvben nem került rögzítésre, pótlásukat az önkormányzat nem kérte.**
>
> A szennyvíztisztító telep bővítésére benyújtott pályázatok többségénél hiányzott az elkülönített állami pénzalapokról, helyi adóról, illetéktartozásról szóló igazolás (pl.: PANNONÉP Építési Kft., DUVIÉP, MULTIPROJEKT Kft., BAKONYKARSZT stb.). **Ennek rögzítésére a bontási jegyzőkönyvben nem történt meg, pótlásukat nem kérték.** A hiányosságok ellenére a **pályázatokat érvényesnek te-**

kintették. Ezzel **az önkormányzat megsértette az 1995. évi XL. törvény 46. §-ban foglaltakat.**

A szennyvíztisztító telep bővítésének ajánlati felhívásával kapcsolatban konzultációra nem került sor.

A szennyvízcsatorna-építés ajánlati felhívásával kapcsolatosan egy pályázó írásban intézett kérdéseket a beruházóhoz. A kérdések megválaszolására konzultáción került sor, amelyre valamennyi pályázó meghívást kapott valamint írásban megkapták a konzultációról készült jegyzőkönyvet.

Az értékelemzés módszerének alkalmazását, illetve ajánlati biztosíték fizetését egyik eljárás esetében sem kérte az önkormányzat a pályázóktól.

2.8.

Az önkormányzat a szennyvízcsatorna építés ajánlati felhívásában az ajánlattevők pénzügyi, gazdasági és műszaki alkalmassága igazolására kért adatokat és tényeket nem részletezte. Ezt a Közbeszerzési Értesítő Szerkesztőbizottsága az ajánlati felhívás végén közzétett megjegyzésében kifogásolta.

> A szennyvízcsatorna építés ajánlattevői a Közbeszerzési Törvény 46. §-ban előírt dokumentumokat nem mellékelték pályázatukhoz, az önkormányzat ezt nem kifogásolta, pótlásukat nem kérte, így gyakorlatilag érvénytelen ajánlatokat fogadott be.

A szennyvíztisztító telep bővítésének pályázói a közbeszerzési törvény által előírt dokumentumokat teljeskörűen nem csatolták ajánlatukhoz. Ezt az önkormányzat szintén nem kifogásolta, pótlásukat nem kérte, a benyújtott pályázatokat mindezek ellenére érvényesnek minősítette.

2.9.

A közbeszerzési törvényben előírt határidőket a szennyvízcsatorna beruházás esetében az önkormányzat nem minden esetben tartotta be.

> A közbeszerzési eljárás ajánlati felhívása a Közbeszerzési Értesítő 1996. május 3-i számában jelent meg. A pályázatok beadási határidejének 1996. május 24-ét jelölte meg az önkormányzat, ezzel **megsértette az 1995. évi XL. törvény 47. §. (1) bekezdésében foglaltakat.**

Az önkormányzat helyi szabályzata értelmében a beérkezett pályázatok elbírálásának szakmai előkészítése a Településgazdasági és Ellátási Bizottság feladatát képezi, aki a beérkezett ajánlatokról írásos szakvéleményt készít. A szakvélemény alapján a pályázatok elbírálása a képviselőtestület hatáskörébe tartozik.

A **szennyvízcsatorna építés** ajánlati felhívásában a pályázatok elbírálásának szempontjai nem kerültek meghatározásra (a közbeszerzési Értesítő Szerkesztőbizottsága többek között ezt is kifogásolta). Az elbírálás szempontjai a részletes kiírásban kerültek megfogalmazásra.

A beérkezett öt pályázat értékeléséről egy kézírásos anyag volt megtalálható az önkormányzatnál, amelyen **sem dátum, sem** az értékelést készítő **aláírása nem szerepel.**

Az önkormányzat Településgazdasági és Ellátási valamint Pénzügyi Ellenőrző bizottsága együttes ülésén **szóbeli előterjesztés** alapján a beérkezett öt pályázatból csak kettővel foglalkozott és javaslatot tett a nyertes ajánlattevőre. A fenti szabályozás értelmében a nyertes pályázóra vonatkozó döntést a képviselőtestületnek kellett volna meghozni, de a **testület elé nem is terjesztették be** a pályázatok értékeléséről készült szakvéleményt (a nyertes pályázót a csatornamű társulat választotta ki).

A fenti eljárással **az önkormányzat az 1995. évi XL. törvény 34. §. (2) bekezdését, 31 §. (3) bekezdését, a 6/1996. (V. 7.) Ök. rendelet 6. §-át is megsértette.**

A **szennyvíztisztító telep bővítésére** hét ajánlat érkezett, amelyekről a BESZT Kft.-vel készíttetett értékelést az önkormányzat. (A helyi szabályozás értelmében a pályázatok értékelése - szakvélemény készítésével - a Településgazdasági és Ellátási Bizottság feladatát képezi.) Az **értékelés szempontjai nem feleltek meg az ajánlati felhívásban megfogalmazottaknak.** Az értékelésben az önkormányzat részéről nem vettek részt, az értékelésen **egy aláírás** szerepel a BESZT Kft. részéről.

A BESZT Kft. képviselője a Településgazdasági és Ellátási Bizottság ülésén ismertette a Bizottság tagjaival a pályázatokról alkotott véleményét, majd a Bizottság kiválasztotta a képviselőtestületnek nyertesként javasolandó pályázó személyét.

Az elbírálás szempontjainak fontossági sorrendjében a vállalkozási ár a második helyen szerepelt. A nyertes pályázó ajánlati ára - a hét pályázó közül - a harmadik legmagasabb volt. Ez is azt támasztja alá,

hogy nem az ajánlati felhívásban megfogalmazott fontossági sorrendnek megfelelően kerültek a pályázatok értékelésre, a döntést egyéb - az ajánlati felhívásban nem megfogalmazott - szempontok motiválták.

A képviselőtestület 105/1996. (XII. 12.) számú határozatával a Településgazdasági és Ellátási Bizottság javaslatával egyezően választotta ki a nyertes pályázót.

A közbeszerzési eljárások eredményhirdetésére az ajánlati felhívásban szereplő időpontban került sor.

A Közbeszerzési Értesítőben a közbeszerzési eljárás eredményétől szőlő tájékoztatót meg kell jelentetni.

A szennyvízcsatorna építés kivitelezésére meghirdetett nyílt közbeszerzési eljárás eredményéről a tájékoztatót az önkormányzat a Közbeszerzési Értesítőben nem jelentette meg. Ezzel **megsértette az 1995. évi XL. törvény 63. §. (1) bekezdésében** foglaltakat.

2.10.

Az önkormányzat helyi szabályzata értelmében a közbeszerzési eljárásra érkezett pályázatokról a Településgazdasági és Ellátási Bizottságnak kellett volna - a helyi szabályzatban megfogalmazott szempontoknak megfelelően - szakvéleményt készíteni.

A szennyvíztisztító telep bővítésére beérkezett pályázatok értékelésével külső vállalkozó céget bízott meg az önkormányzat. A szennyvízcsatorna építésére benyújtott pályázatok értékeléséből - dátum és aláírás hiányában - nem állapítható meg, hogy ki készítette.

A Településgazdasági és Ellátási Bizottság 4 tagja közül egy fő képviselő a szennyvíztisztító telep bővítésére kiírt nyílt közbeszerzési eljárás nyertesének felügyelő-bizottsági tagja. Az eljárás egyik szakaszában sem jelentett összeférhetetlenséget, így **megsértette az 1995. évi XL. törvény 31. §. (2) illetve (4) bekezdését.**

A pályázatok nyertesére vonatkozó döntést a szennyvízcsatorna építés esetében nem a - helyi szabályozásnak megfelelően - a képviselőtestület, hanem a szennyvíztársulat hozta meg, amelyről írásos dokumentáció az önkormányzatnál nem található.

2.11.

A nyertes ajánlattevőkkel a generálkivitelezői szerződést a törvényben meghatározott határidőn belül megkötötték mindkét eljárás esetében.

A szennyvízcsatorna-hálózat építésére a kivitelezői szerződést a Csatornamű Társulat kötötte meg. A beruházás a szerződésben rögzített határidőre befejeződött, műszaki átadás-átvétele, üzembe helyezése megtörtént.

A szennyvíztisztító telep bővítésének beruházása az ellenőrzés időpontjában folyamatban volt, szerződés szerinti befejezési határideje 1998. június 30-a.

A vállalkozási szerződések a nyertes ajánlattevőkkel az eredményhirdetésen közölt árakon kerültek megkötésre. Gazdasági társaság létrehozására az ajánlatkérő nem tartott igényt.

2.12.

Eredménytelennek minősített közbeszerzési eljárása a vizsgált időszakban nem volt az önkormányzatnak.

2.13.

Az önkormányzat által folytatott közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban jogorvoslati eljárást nem kezdeményeztek.

2.14.

A közbeszerzési eljárásokról az önkormányzat eljárást lezáró, illetve éves összegzést (1995. évi XL. törvény 5. és 6. számú mellékletei) nem készített.

Az eljárásokkal kapcsolatos konkrét gazdaságossági elemzések nem készültek.

2.15.

A belső ellenőrzés keretében az önkormányzatnál - a vizsgálat időpontjáig - a közbeszerzési tevékenység vizsgálatára nem került sor.

II. Összegző megállapítások, következtetések

Összefoglalásként megállapítható, hogy az önkormányzat a közbeszerzési eljárás végrehajtását helyi szinten szabályozta.

A pályázatok szakmai értékelésével a Településgazdálkodási és Ellátási Bizottságát bízta meg, a többi feladat végrehajtása képviselőtestületi hatáskörben maradt.

A közbeszerzési eljárások lebonyolítási folyamatában nem került egyértelműen szabályozásra az önállóan és részben önállóan gazdálkodó intézmények feladata, hatásköre.

Az önkormányzat szabályzatának személyi hatályát a kisebbségi önkormányzatokra, közalapítványokra, önkormányzati érdekeltségű gazdasági társaságokra, lakossági közműtársulásokra nem terjesztették ki, ezen szervezetek közbeszerzéseivel kapcsolatban önkormányzati álláspontot nem alakítottak ki.

Az önkormányzat az árubeszerzések és szolgáltatások vonatkozásában az azonos termékcsoportba tartozó beszerzéseket nem szabályozta.

A vizsgált időszak alatt az önkormányzat két nyílt közbeszerzési eljárást folytatott építési beruházásokra.

Az eljárások bonyolítása során - elsősorban a szennyvízcsatorna építésére hirdetett eljárás kapcsán - **a közbeszerzési törvény előírásait több alkalommal, súlyosan megsértette az önkormányzat.** Az ajánlati felhívás nem felelt meg a törvényi előírásoknak, a pályázók ajánlatukhoz nem csatolták a törvény által előírt dokumentumokat és igazolásokat, az ajánlattételre rendelkezésre álló idő kevesebb volt, mint amit a jogszabály kötelezően előír, a pályázatok elbírálásának szempontjai nem kerültek az ajánlati felhívásban megjelölésre, illetve elbírálásuk nem a felhívásban megfogalmazottaknak megfelelően történt, az eljárás eredménye a Közbeszerzési Értesítőben nem került megjelentetésre.

Az önkormányzat intézményeinek gázfűtésre való átállására olyan lízingszerződést kötött egy vállalkozással, amelynek keretében 46 mFt összegű beruházás valósult meg. Az önkormányzat

a **feladat ellátására közbeszerzési eljárást nem folytatott,** amellyel szintén **törvénysértést követett el.** Ezért a **polgármestert és a jegyzőt személyes felelősség terheli.**

A nyertes pályázókkal a vállalkozási szerződéseket a törvényben meghatározott határidőn belül, az eredményhirdetésen közölt árakon kötötte meg az önkormányzat.

Az önkormányzat által lefolytatott közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban jogorvoslati eljárást nem kezdeményeztek.

A lefolytatott eljárásokról gazdaságossági elemzés, a törvény által előírt összegzések nem készültek, a közbeszerzési tevékenység ellenőrzésére nem került sor.

III. JAVASLATOK

A közbeszerzési eljárás jogszabályokban előírt lefolytatása érdekében a vizsgálat az alábbiakat javasolja az önkormányzatnak:

1. Az önkormányzat közbeszerzési eljárás lefolytatására vonatkozó helyi szabályzatát felül kell vizsgálni. Az önálló és részben önállóan gazdálkodó intézmények közbeszerzési eljárással kapcsolatos feladatait és hatásköreit egyértelműen meg kell határozni.

2. A közbeszerzési törvény egyéb jogalanyainak - kisebbségi önkormányzatok, közalapítványok, önkormányzati érdekeltségű gazdasági társaságok, lakossági közműtársulások - közbeszerzési tevékenységével kapcsolatos önkormányzati álláspontot ki kell alakítani.

3. Célszerű lenne kialakítani az árubeszerzésekre és szolgáltatásokra vonatkozóan az azonos termékcsoportokat. Ezeknek megfelelően a költségvetés tervezésénél meg kell vizsgálni azon beszerzéseket, amelyek nagyságrendjüknél fogva az adott évben közbeszerzés kötelesek.

4. Az ajánlati felhívás elkészítésénél, a pályázatok elbírálásánál a Közbeszerzési törvény előírásait kötelező betartani. Az érvényes ajánlat elengedhetetlen feltétele a törvény által előírt dokumentumok és igazolások megléte. Ezek hiányát a pályázatok formai felülvizsgálata során írásban rögzíteni szükséges.

5. A közbeszerzési eljárások önkormányzati bonyolítása esetére a feladatok ellátásához a megfelelő szakmai felkészültségű személyi feltételeket meg kell teremteni.

6. Az önkormányzat belső ellenőrzésének programjába célszerű lenne beiktatni a közbeszerzési eljárások szabályszerű lebonyolításának ellenőrzését.

7. A közbeszerzési törvény előírásainak megfelelően az eljárás eredményéről a tájékoztatót, az eljárásról szóló valamint az éves összegzést minden esetben el kell készíteni (1995. évi XL. törvény 5., 6. és 7. számú mellékletei).

Veszprém, 1997. december

Vasváriné D. Anikó

Dr. Vasváriné dr. Rózsa Anikó

számvevő-tanácsos

IV. ZÁRADÉK

A vizsgálati jelentés tartalmát megismertem, egy példányát átveszem. Tudomásul veszem, hogy az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. tv. 25. §. (1) bekezdése alapján 8 napon belül írásban észrevételt tehetek.

Az észrevételt 3 példányban az Állami Számvevőszék Veszprém Megyei Kirendeltségére (Veszprém, Megyeház tér 5. szám alá) kell eljuttatni.

Veszprém, 1997. december

POLGÁRMESTERI HIVATAL ZIRC

Dr. Varga Tibor

polgármester

V. Felelősségi záradék

Az önkormányzat gazdálkodásával kapcsolatos - a jelentésben részletezett - hiányosságokat és ezzel kapcsolatos személyes felelősségemet megismertem. Tudomásul veszem, hogy a megállapításokra az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 23. §-a alapján köteles vagyok 8 napon belül írásbeli magyarázatot adni. A magyarázatot az Állami Számvevőszék Veszprém Megyei Kirendeltségére (8200 Veszprém, Megyeház tér 5.) kell eljuttatni 3 példányban.

Veszprém, 1997. december

Dr. Bartha András
jegyző

POLGÁRMESTERI HIVATAL 4. ZIRC

Dr. Varga Tibor
polgármester